

Donostia, 2017ko urriaren 20a

IDAZKARITZA NAGUSIARI

GORROTO DELITUEI BURUZKO KONTROL MOZIOA

Irabazi Donostia udal taldearen bozeramaile Amaia Martin Garinek, Udalbatzaren Organo Araudiaren 98. artikulua oinarri hartuta, KONTROL MOZIO hau aurkezten du. Mozioa hil honetako GUNE PUBLIKOETAKO BATZORDEAN (OBRAK ETA HIRI ZERBITZUAK) hirian gorrotoak eraginda izandako delituei buruz egindako interpelazioaren ondorio da.

JUSTIFIKAZIOA

Eusko Jaurlaritzaren Enplegu eta Gizarte Politiketako Sailak duela gutxi argitaratu zuen, Eraberean sarearen bidez, 2016. urtean gorrotoak eraginda EAEn izandako delituei buruzko datuak biltzen dituen txostena.

Eraberean sareak Euskal Autonomia Erkidego osoan jarduten du, eta batez ere eremu pribatuari erreparatzen dio. Bi aurpegiko sarea da: batetik, prebentziorako, kontzientziaziorako eta gizartearen sensibilizaziorako planteamendua du, eta pedagogikoa ere bai; eta bestetik, planteamendu eragilea du, egoera zehatzen aurrean kalteturik suerta daitezkeen pertsonen laguntza emateko. Horretarako, zenbait erakunderen laguntza du, egoera diskriminatzaileak hautemateko eta halako egoerak bizi dituzten pertsonen zein taldeei laguntzeko.

Aipatutako txostenean jasotako gorroto delituei buruzko datuei dagokienez, hiru multzotan banatuta daude. Batzuk arrazismoak eta xenofobiak eragindako delituei buruzkoak dira: EAEn guztira 63 jaso dira, eta Gipuzkoan, hamaika. Beste batzuk ideologiaren inguruko gorroto delituak dira: EAEn 39, eta Gipuzkoan bat. Eta hirugarren multzokoak sexu orientazioaren eta sexu identitatearen ingurukoak dira: EAEn 30, eta Gipuzkoan 4. Bildutako datuak oinarri hartuta, txostenean adierazten da delitu mota horien beherakada txikiagoa izan dela Gipuzkoan gainerako

lurraldeetan baino, eta egoera hori aztertu eta baloratu egin behar dela, gure herrietan eta hirietan gorrotoa desagerrarazteko politikak sustatzeko.

Era berean, ekainean Estatuko Gobernuak egindako gorroto delituekin lotutako gertaerei buruzko laugarren txostena argitaratu zen. Iazko datuen arabera, 2016an Euskadi izan da gorroto delitu gehien erregistratu diren hirugarren autonomia-erkidegoa, Kataluniaren eta Madrilaren ondoren. Gehienak arrazismoarekin eta xenofobiarekin lotutako delituak izan ziren; horien ostean, sexu orientazioarekin edo sexu identitatearekin loturikoak, eta ideologiarekin loturikoak.

Jasotako informazio guztia kontuan hartuta, erabilitako datu estatistikoei buruz galdegin diogu zinegotzi ordezkariari Batzordean, hiriko egoera ere balioztatze aldera. Batzordean, zinegotzi ordezkariari galdetu genion zergatik ez zegoen delitu mota horiei buruzko datu zehatzik iazko Udaltzaingoaren jardueren memorian. Ibabe jaunak erantzun zuen txosten hori Ertzaintzarekin batera egiten zela, EBk ezarritako irizpide bati jarraituz, EUROSTAT estatistika bulegoaren bitartez, eta horregatik ez zela balioztatzen alderdi hori.

Azpimarratu behar dugu Europar Batasuneko Oinarritzko Eskubideen Agentziak dei egin diela estatu kideetako arduradun politikoei, ahalegin handiagoa egin dezaten talde jakin batzuen aurka nagusitzen ari diren aurreiritzien aurka egiteko eta biktimei egoera horrek eragiten dizkieten kalteak arintzeko. Era berean, azpimarratu dute oso garrantzitsua dela gorroto delituak eta oinarritzko eskubideen urraketak agerikoago egitea. Gaur egun, baina, delitu horiei buruz dagoen informazioa sakabanatuta dago, eta beharrezkoa da gorroto delituei buruzko informazioa biltzea eta argitaratzea, benetako egoera ezagutzeko oinarri bat izateko. Hala, gorroto delituei buruzko datu estatistikoak biltzeko eta argitaratzeko betebeharra ezartzen duten legeriak onartzea gomendatzen dute.

Halaber, beharrezkotzat jotzen dute datu ofizialak biltzeaz gain biktimizazioari buruzko azterlanak ere egitea, beste alderdi batzuetan sakontzeko: nolakoak eta zenbaterainokoak diren salatzen ez

diren delituak; biktimen esperientziak, legearen aplikazioarekin; ez salatzearen arrazoiak; gorroto delituen biktima diren pertsonen beren eskubideekiko duten kontzientziatze maila; eta abar. Europan, gorroto delituen % 80-90 ez dira salatu. Iaz, Gipuzkoako SOS Arrazakeriak ohartarazi zuen "gorroto delituen biktima diren pertsona askok uste dutela hemen bizitzeko ordaindu behar duten ordainsari bat dela".

Beraz, ari gara gorroto delituak aztertzeko bide bat egiten, bai estatuan bai autonomia erkidegoan datuak biltzen ari direlako, baina tokiko esparruan ez dago azterlan espezifiko bat, bide emango duena arazoa ageriko egiteko, oinarrizko eskubideen urraketei erantzuteko eta gorroto delituen biktima diren pertsonen eragin zaien kaltea konpontzeko. Halaber, ikusi dugu delitu mota horiei buruzko datu gutxi dagoela eta salaketa gutxi ezartzen dela, eta horregatik, uste dugu biktimak artatzeko eta eskubideen urraketa horiei aurre egiteko tresnak ezarri behar direla.

Hori dela eta, KONTROL MOZIO hau aurkezten dugu:

KONTROL MOZIOA

1. Donostiako Udalbatzak eskatzen dio Udal Gobernuari sartzeko Udaltzaingoaren jardueren urteko memorian hirian izandako gorroto delituei buruzko datuak.
2. Donostiako Udalbatzak eskatzen dio Udal Gobernuari garatzeko hirian plan bat, Gizarte Ekintzako Kontseiluarekin lankidetzan, gorrotoaren aurka sentibilizatzeko eta delitu mota horiek prebenitzeko eta haien jarraipena egiteko, tokiko Zurrumurrurik EZ estrategiaren osagarri.
3. Donostiako Udalbatzak eskatzen dio Udal Gobernuari ezartzeko lankidetzaren mekanismoak, delitu mota horien biktima diren pertsonekin jarduten duten gizarte eragileekin batera lan egiteko, biktimei informazioa eta aholkularitza emateko.

Sin.: Amaia Martin Garin,

Irabazi Donostia udal taldearen bozeramailea.